

„THE STAFF RIDE“ METODOLOGIJA PROUČAVANJA BITAKA I OPERACIJA

Frano Stojić, Zdravko Matić *

UDK: 355.233(497.5)

355.48(497.5)

Stručni rad

Primljeno: 2. II. 2017.

Prihvaćeno: 19. I. 2018.

SAŽETAK

Autori istražuju „staff ride“ metodologiju proučavanja bitaka i operacija, te njezinu moguću implementaciju u vojnu izobrazbu hrvatskih Oružanih snaga. Vrlo je važno kroz sustav vojne izobrazbe otkriti buduće zapovjednike koji imaju dar ispravnog zaključivanja i brzog donošenja najboljih odluka. Upravo je primjena u ovom radu opisane metodologije pomogla mnogim poznatim vojnim vođama intelektualno raskrinkati određeno povijesno ratište, bojište ili bitku, te uvidjeti kako su odluke zapovjednika utjecale na operativne i taktičke rezultate, odnosno kako su terenske okolnosti, kao i vrste pokreta i djelovanja, utjecale na razvoj situacije, poraz ili pobjedu. Upoznavanje s primijenjenom taktikom, tehnologijom i vojnim ustrojstvom djeluje poticajno na časnika tako da on može jasno sintetizirati i vizualizirati situacijsku sliku koja u određenom trenutku vlada na ratištu ili bojištu. Ovakva spoznaja, popraćena znatiželjom i marljivošću, predstavlja temelj za cjeloživotno napredovanje i profesionalno usavršavanje časnika. Časnik mora puno čitati i imati jaku volju koja će mu priskrbiti psihičku i mentalnu spremnost za sve vrste izazova i uloga. Za tu svrhu služi upravo „staff ride“ metodologija, koju primjenjuju vojne organizacije diljem svijeta i koja koristi vojnu povijest kao sredstvo za profesionalni razvoj časnika. U hrvatskoj historiografiji ne postoji niti jedno značajno djelo o „staff ride“ metodologiji.

Ključne riječi: „staff ride“ metodologija, vojna povijest, vojna izobrazba, bitke, operacije, vojne škole.

UVOD

Na koji način u vojnim organizacijama proučavati povijest ratova i oružanih sukoba i pritom poticati kritičko i kreativno promišljanje, omogućiti nove spoznaje te tako ojačati intelektualne i emocionalne sposobnosti vojnih zapovjednika? Kako prou-

---

* Frano Stojić (fstojic@morh.hr), pukovnik Hrvatske vojske, uposlen je na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ Ministarstva obrane Republike Hrvatske, te je doktorand na Poslijediplomskom doktorskom studiju kroatologije na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu. Zdravko Matić (zdravko.matic71@gmail.com), izvanredni profesor, uposlen je na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ Ministarstva obrane Republike Hrvatske. Stavovi izneseni u radu osobni su stavovi autora i nemaju veze s institucijom u kojoj su uposleni.

čavati povijesne bitke, operacije i pohode na način da je student aktivan sudionik istraživanja i da samostalno utvrđuje i donosi zaključke? Kako studenta uputiti na istraživanje i iscrpno prikupljanje relevantnih informacija koje će potom iskoristiti za analitičku obradu i sintezu u određenom povijesnom kontekstu? Vojni časnici mogu naučiti puno iz vojne povijesti ako se ona obrađuje na pravi način i ako ih se potiče na razmišljanje o nekoj složenoj borbenoj situaciji, te o okolnostima koje su na nju utjecale. „Danas kada smo suočeni s velikim geopolitičkim izazovima, uz agilnost za rješavanje problema, izobrazba predstavlja ključni mehanizam koji bi trebao pomoći u održavanju odlučne prednosti nad svim potencijalnim protivnicima” (Lindley-French 2014: 4). Dakle, nameće se logično pitanje o načinu planiranja i provedbe izobrazbe vojnog osoblja.

Na raspolaganju nam stoji prokušano nastavno sredstvo kojim možemo unaprijediti znanja i vještine u donošenju pravih odluka, sredstvo koje je po svojoj naravi interaktivno i koje je u novije vrijeme postalo nevjerojatno popularno. To sredstvo se naziva „staff ride” i, možemo spomenuti, samo u britanskim vojnim ustanovama i postrojbama svake godine provodi se oko tristo aktivnosti takve vrste (Caddick-Adams 2005: 15–26). Zbog proračunskih ograničenja tijekom zadnjih nekoliko godina smanjen je broj posjeta povijesnim bojištima kako u Velikoj Britaniji, tako i u SAD-u. Međutim, na temelju nedavno vođenih operacija u Iraku i Afganistanu Amerikanci su razvili „virtualni staff ride” modelirajući teren i raščlanjujući raspoložive podatke, te su tako izbjegli putovanja u nesigurna područja, a ipak prikupili vrijedne informacije i vojnicima pružili korisnu obuku.¹ „Staff ride” je, dakle, prilagodljiva metodologija, utemeljena na široko postavljenoj platformi kojoj je glavni cilj razvoj i izobrazba vojnih profesionalaca, kako onih koji su nekada proučavali teren iz konjskog sedla, tako i onih danas koji koriste visoke tehnologije.

ŠTO JE „STAFF RIDE” METODOLOGIJA?

Prije svega treba odgovoriti na pitanje što je „staff ride” metodologija i čemu služi to obrazovno sredstvo u sustavu vojne obuke i izobrazbe. „Staff ride” kao mogućnost i sredstvo šireg sagledavanja povijesnih bitaka i proučavanja terena nudi holistički pristup i prilagodljivost u provedbi. Premda se terminološki može odgovoriti višestruko, na više razina i s više gledišta, najjednostavniji odgovor mogao bi glasiti da je to prikladno i djelotvorno sredstvo za učenje iz povijesnih bitaka, ali i pomagalo za prepoznavanje nadarenih vojnih zapovjednika. Svrha svakog posla bi trebala biti na vrijeme prepoznati najbolje, a upravo je „staff ride” sredstvo kojim se u vojnim organizacijama to postiže. To sredstvo je dobro promišljeno i s razlogom je primijenjeno u najbolje ustrojenim vojskama diljem svijeta.

¹ The U.S. Army Combat Studies Institute stvorio je osam virtualnih scenarija pri kojima se sve odvija isto kao i prema tradicionalnoj „staff ride” metodi, osim što se „štedi” na putovanju, odnosno obilasku i proučavanju poprišta bitke. Na primjer, Bagdad je već bio prikazan u 3D projekciji korištenjem „virtualnih pogleda” kako bi se stvorilo napredno ratno okruženje i realne izglednosti za obuku prije razmjštaja (MetaVR Delivers Iraq 3D Databases to Combat Studies Institute).

Termin „staff ride“ doslovno se prevodi kao „stožer jaše“, ali primjereniji prijevod bi bio „stožerni izvid“. Ovaj termin podrazumijeva obrazovnu seriju metoda i tehnika učenja iz povijesnih pohoda ili bitaka. Provoditelji izobrazbe imaju autonomnost i slobodu u planiranju i provedbi nastavnog sadržaja. Imajući u vidu ishode učenja, oni fleksibilno pristupaju raščlambi bitke ili operacije odabirući primjerene modele rada i sadržaje kako u širinu, tako i u dubinu predmeta. Primjena je prilagodljiva i uvelike ovisi o maštovitosti, entuzijazmu i inicijativi vojnih povjesničara i angažiranih nastavnika ili instruktora. Ova metodologija je kroz povijest opstala, unatoč tehnološkim revolucijama i uvođenju novih oružja, jer omogućuje sudionicima da bolje razumiju i dožive realnost operacije ili bitke. Stoga termin „staff ride“ nije potrebno prevoditi, ali je prijeko potrebno razumjeti njegovo značenje, što je u stvari *put do shvaćanja tijeka odabrane bitke ili operacije u njenoj sveukupnosti*.

NASTANAK I POVIJESNI RAZVOJ „STAFF RIDE“ METODOLOGIJE

S gledišta vojnog profesionalizma prvi i najkonkretniji cilj ove metodologije izobrazbe je razvoj zapovjednika – *lidera*. To su najvjerojatnije imali na umu Helmuth von Moltke i Alfred von Schlieffen² kada su od 1858. do 1869. provodili godišnje provjere hipotetskih ratnih planova, zbog čega se smatraju začetnicima uvođenja ove metodologije (*Schlachtfeldreisen* ili *Generalstabsreisen*) u sustav formalne i institucionalne vojne izobrazbe. Oni se također smatraju tvorcima inovativnog i suvremenijeg načina usmjeravanja vojnih postrojba i formacija na mjestu vođenja bitke. „Moltke je na vojnu povijest gledao kao na sredstvo za pripremu stožernih časnika za sve moguće izvanredne situacije, dok je Schlieffen povijest koristio kao test-podlogu za svoje strategijske koncepte“ (Hall 2005: 41–42). Tijekom ovih izvida Moltke nije rekapitulirao povijesne bitke, nego je izviđao teren mogućih sukoba. Međutim, začeci „staff ride“ metodologije u Pruskoj su se očitovali znatno ranije.

Pred kraj 18. stoljeća pruski kralj Fridrik II. Veliki (Berlin 1712. – dvorac Sanssouci kraj Potsdama, 1786.), uvjeren u vitalnost značenja vojne povijesti, počeo je iskazivati veliko zanimanje za obuku i izobrazbu svoje vojske, posebno zapovjednog kadra. Odlazio bi na teren na kojem se odigrala povijesna bitka te bi razmatrao alternative taktičkim odlukama koje su donosili zapovjednici u konkretnoj bitci. Pritom bi okupio stožer i poveo ga na studijsko putovanje, te je tako nastao termin „staff ride“ (stožer jaše), odnosno *vježba na zemljištu* koju su članovi stožera provodili iz sedla na otvorenom terenu. Određeni oblik kombiniranja teorijskih spoznaja i praktičnih vježbi na terenu koristio je i pruski general Gerhard von Scharnhorst, koji se istaknuo u vođenju ratova protiv Napoleona. Upravo se pruska pobjeda nad

² Helmuth von Moltke (Parchim, Mecklenburg, 1800. – Berlin, 1891.), načelnik pruskog (1858–1871.) i njemačkog (1871–1888) vrhovnog stožera, te arhitekt pobjeda nad Danskom (1864), Austrijom (1866) i Francuskom (1871) (Helmuth von Moltke, Encyclopedia Britannica).

Alfred von Schlieffen (Berlin, 1833. – Berlin, 1913.), načelnik njemačkoga glavnog stožera (1891–1905), razvio je plan napada koji je uz određene modifikacije Njemačka koristila na početku Prvoga svjetskog rata (Alfred von Schlieffen, Encyclopedia Britannica).

Francuzima 1871. godine pripisuje inovativnoj obuci pruskoga Glavnog stožera prema konceptu „staff ride“.

Otada većina svjetski poznatih „ratnih škola“ počinje koristiti ovu metodu. Rusi je testiraju od 1875., a Britanci je usvajaju oko 1895. godine pod nazivom „staff tour“. U prvim godinama primjene Britanci prikupljaju spoznaje te proučavaju i analiziraju pohode i bitke na europskom kontinentu. Potom metodologiji daju dodatno značenje jer je koriste za uređivanje i testiranje novih vojnih priručnika. Točan nadnevak prve formalne primjene ove metodologije u profesionalnoj obuci i izobrazbi nije poznat, međutim poznato je da su već 1870. Britanci odlazili na pruska bojišta i proučavali pruske pobjede. Proučavanje starih bojišta i proigravanje hipotetičkih scenarija u blizini Francuske u godinama prije početka Prvog svjetskog rata Nijemcima je donijelo nove ofenzivne ideje, što je rezultiralo neoborivom tvrdnjom o stvarnoj učinkovitosti „staff ride“ metodologije. Nakon Prvog svjetskog rata žarište metodologije preselilo se na iskorištavanje recentnih bojišta.

Američka vojska usvaja ovaj koncept izobrazbe vojnih časnika 1906., što je bila reakcija na kritike o lošim pripremama časnika za Španjolsko-američki rat (1898–1901). Tada su polaznici američke Zapovjedno stožerne škole iz Kansasa (U.S. Army Command and General Staff College, u ono vrijeme: General Service and Staff School) proveli prvi „staff ride“ analizirajući bitke iz Građanskog rata koje su se vodile na bojnim poljima od Chattanooga do Atlante (Gabel 2001: 9). Ova inicijativa je doživljena kao izvorna metoda uvježbavanja i imitiranja njemačkog iskustva te je razgllašena kao „najbolji ikad izmišljen način podučavanja časnika njihovim dužnostima na terenu“ (Bond 1972: 180). Inicijativa je potekla od bojnika Ebena Swifta, pobočnika zapovjednika te škole, koji je pripremio i vodio dvanaest polaznika škole na trodnevnu turneju po spomenutim bojištima.

Međutim, ova metodologija se na određen način počela primjenjivati i na prijelazu u 20. stoljeće, kada je američka vojska bila zadužena za očuvanje, obilježavanje i brigu o svim bojištima iz Građanskog rata. Tada je Ratna škola (U.S. Army War College) kroz sveobuhvatna istraživanja vojnih pohoda, operacija i bitaka uvela koncept raspravljanja o vodstvu, procesu donošenju odluka, te temeljite raščlambe primijenjenih vojnih taktika i strategija. Najzaslužniji za promicanje „staff ride“ metodologije u Americi je pukovnik Arthur L. Wagner (1853–1905), poznati znanstvenik, vojni teoretičar i jedan od očeva moderne vojno-obavještajne djelatnosti. Međutim, koncept je sazrijevao i ranije, te ga nalazimo u djelovanju generala Williama T. Shermana, vrhovnog zapovjednika američke vojske od 1869. do 1883., koji je poticao stožerne časnike da odlaze na bojišta iz Građanskog rata i da razrađuju što se u tim borbama dogodilo, da ulaze u um operativnih zapovjednika, ali i da izvuku lekcije koje bi se kasnije mogle primijeniti. Pojavi „staff ride“ metodologije i putovanjima na bojna polja pridonijela je i blizina vojnih škola; miješanje stožerne obuke i vojne povijesti unaprijeđeno je utemeljenjem prva četiri vojnopovijesna nacionalna parka: Chickamauga i Chattanooga (1890), Shiloh (1894), Gettysburg (1895) i Vicksburg (1899) (Caddick-Addams 2008: 175; Neningar 1994: 19–231).

Od 1922. američke postrojbe smještene u Njemačkoj provodile su „staff ride“ na bojištima iz Prvog svjetskog rata. Isto tako, nisu zaboravljene ni ranije vođene bitke, te je iste godine tiskan vodič vezan za bojišta kod Metza 1870–1871. godine. Taj vodič, međutim, nije sadržavao pridružene stožerne vježbe, rad kroz dodijeljene skupine, upute za odigravanje uloga ili ilustracije postupanja na temelju izvješća iz prve ruke (Staff Rides: battlefields of Metz, 1922).

Nakon ovoga razdoblja „staff ride“ polako nestaje iz vojnih škola te potpuno iščezava uoči i za vrijeme Drugog svjetskog rata. Carol Reardon u svojoj knjizi *Soldiers and Scholars* (1990) navodi da je povijesni „staff ride“ uglavnom nestao iz američke vojske između 1915. i 1970. godine (Reardon 1990: 65). Međutim, ova metodologija ekspanziju doživljava početkom 1980-ih kad su mlađi naraštaji američkih časnika prepoznali interaktivnu narav kao učinkovit model izlaska iz okvira vojne teorije i prijelaz na praktičniji pristup učenju i doživljavanju povijesnih događaja. U takvom pozitivnom ozračju William Robertson je 1987. objavio prvi službeni vodič kojim je sveobuhvatno uređen povijesni „staff ride“.

Kad je 2008. godine zapovjedništvo francuske vojske odlučilo provesti svoj prvi suvremeni „staff ride“ odabrana je bitka kod Waterlooa, koja se odigrala 18. lipnja 1815., a glavni argument za taj odabir bilo je to što „više možete naučiti iz vlastitog poraza nego iz pobjede“.³ Glavne teme raščlamba u vezi s bitkom odnosile su se na međusobno povezivanje vojne strategije, operativnog umijeća i primijenjenih taktika. Sudionici su bili visoki časnici koji su, uz vojno-povijesne činjenice, naglašeno proučavali sustav zapovijedanja i nadzora kao posebno važnu borbenu funkciju zbog kombiniranja borbenih rodova i višenacionalnog koalicijskog konteksta bitke.

Širi i suvremeniji pristup raščlambama vojnih operacija kroz „staff ride“ metodologiju nalazimo u proučavanju i raščlambi savezničkog pohoda na Normandiju 1944. godine (operacija *Overlord*). Ova operacija pruža današnjim vojnim zapovjednicima i njihovim stožerima bezbroj korisnih lekcija i studija slučajeva o višenacionalnim i združenim operacijama. Operacija je obuhvaćala iskrcavanje svih rodova kopnenih snaga, puni angažman mornaričkih snaga, strategijske i taktičke zračne snage, kao i najveći broj transportnih zrakoplova ikad korištenih u jednoj operaciji. Nadalje, značajan je doprinos velikog broja civilnih aktera i predstavnika industrije, trgovačke mornarice, te diplomatskih i obavještajnih veza i kanala. Zračno-desantne i amfibijske operacije nude veliki broj naučenih lekcija za sve današnje grane oružanih snaga kako u nacionalnim, tako i u koalicijskim okružjima (Hall 2006: 18). Izravna emocionalno obojena svjedočenja sudionika savezničke kampanje na svakog slušatelja ostavljaju upečatljiv dojam. Također, izvorne snimke i fotografije pojačavaju znakovitost ovog povijesnog događaja, a tu su i tumačenja psiholoških i životopisnih profila glavnih zapovjednika kampanje. Spomenici, muzeji, memorijalna središta i vojna groblja također se integriraju i značajan su dio „staff ride“ metodologije jer općenito se smatra da se tako razvija dugotrajan i čvrst karakter vojnog časnika.

³ Za francusko shvaćanje primjene „staff ride“ metodologije vidi: Zecchini (2008).

„STAFF RIDE“ METODOLOGIJA I NJEZINA GLAVNA NAČELA DANAS

„Staff ride“ kakav danas poznajemo počeo se primjenjivati 1980-ih zahvaljujući prije svega rastućem interesu za novo gledanje na vojnu povijest kroz oživljavanje humane strane bitke, emotivnih značajka te morala ljudi u borbi.

Nakon prvog Zaljevskog rata (1990–1991), te s ratovima na području bivše Jugoslavije 1990-ih shvaćeno je da će buduće operacije biti puno kompleksnije i da će od pomoći biti sveobuhvatno proučavanje višenacionalnih, združenih i kombiniranih kampanja. Na Siciliji je 1999. za potrebe viših časnika NATO-a u Vrhovnom zapovjedništvu savezničkih snaga za Europu (SHAPE) osmišljen „staff ride“ sa svrhom izučavanja problematike združenog djelovanja, prvenstveno na operativnoj razini (Melvin 2005: 59–72).⁴

Pored izvornog proučavanja vojne povijesti i pripreme za hipotetičke scenarije, danas je moguće razabrati još tri glavna cilja „staff ride“ metodologije:

1. Potrebno je časnike uvjeriti u korist sustavnog proučavanja vojne povijesti radi daljnjeg profesionalnog usavršavanja.
2. Široka i duboka raščlamba povijesnih događaja primjenom različitih aspekata pomaže časniku da prepozna realnost terena s obzirom na vojne manevre i donošenje odluka, ali i na ograničenja koja nastaju zbog logističkih (ne) mogućnosti.
3. Ovom metodologijom izobrazbe prepoznaju se najnadareniji časnici, ne samo njihove sposobnosti u rješavanju problema, nego i karakter u djelovanju pod stresom.

Sudionici aktivnosti ne odgovaraju samo na pitanja što se i zašto dogodilo te koji su rezultati, nego se forsiraju pitanja kojima se prosuđuju i često dovode u pitanje postojeće činjenice, npr.: Je li zapovjednik donio pravilnu odluku u odlučnom trenutku? Kako bih ja postupio na njegovom mjestu? Je li trebao drukčije odlučiti s obzirom na informacije koje je imao? (Lasconjarias 2014: 2).

„Staff ride“ se sastoji od sustavnog preliminarnog proučavanja odabranog pohoda, operacije ili bitke, dobro planiranog posjeta stvarnom poprištu pohoda, operacije ili bitke, te od zaključne prigode integriranja iskustvenih spoznaja iz proučavanja i uvježbavanja materijala te posjeta mjestu bitke. Sve to predviđa maksimalan angažman i sudjelovanje polaznika škole prije dolaska na poprište, čime su zajamčene promišljene raščlambe i rasprave. „Staff ride“ povezuje povijesni događaj, sistematičnu preliminarnu studiju i stvarni teren u svrhu proizvodnje raščlambe pohoda, operacije ili bitke u tri dimenzije (Robertson 1987: 5). Kada tu teorijsku platformu primjenjujemo kroz dobro osmišljen sustav vojne izobrazbe i obuke, postizemo višestruke učinke u smislu integriranja sveukupnog angažiranja i praćenja rada polaznika vojnih škola. Polaznik je prvenstveno potaknut na čitanje, istraživanje i otkrivanje novih zaključaka. Zatim je stavljen u ulogu prezentatora i tumača određenih tema

⁴ Vidi angloameričko-kanadski i njemačko-talijanski prijedlog za izbor Sicilije kao studije slučaja u proučavanju združenih i višenacionalnih operacija.

ili taktičkih situacija povezanih s bitkom, ali i slušača dok drugi polaznici nastupaju s komplementarnim temama. Konačno, ovako pripremljeni polaznici škola mogu vizualizirati sliku terena, a sam posjet terenu, odnosno poprištu bitke osigurati će im stvarni doživljaj i konsolidaciju naučenog. Dakle, „staff ride“ se sastoji od tri faze: preliminarnog studija, terenskog studija i integracije (Robertson 1987: 5).

„Staff ride“ ne treba brkati s taktičkom vježbom bez vojnika (*Training Exercise Without Troops – TEWT*) u kojoj se kao nastavno sredstvo koristi teren i hipotetički scenarij, ali ne i povijest. Također ga ne treba brkati s turnejom na povijesno bojište (*Historical Battlefield Tour*), što se smatra posjetom mjestu bitke, ali ne uključuje sistematično preliminarno proučavanje od strane polaznika škole. Iako povijesna turneja može potaknuti na misao i raspravu, ona je ograničena zbog nedostatka pripreme i ciljanog uključivanja polaznika škole (Conduct of the Staff Ride, 2012).

„Staff ride“ je jedinstvena tehnika kojom se lekcije iz prošlosti i njihova relevantnost prenose današnjim vođama. U najširem smislu, najvažnija svrha ove tehnike je unaprijediti profesionalni i intelektualni status vojnih vođa. No mogu se postići i drugi više ili manje važni ciljevi. Ovisno o odabranoj kampanji, operaciji ili bitci, „staff ride“ metodologijom možemo u prvi plan istaknuti određeno ratno načelo ili lekciju na bilo kojoj odabranoj razini. Budući da je povezivanjem učenja u učionici i na terenu olakšano sudjelovanje i interakcija polaznika škole, osigurano je da će bilo koji obrazovni učinci vjerojatnije biti trajnije zadržani u memoriji. Neki od tih ciljeva izobrazbe mogu se po potrebi šire ili uže elaborirati. To može ovisiti o propisanim ishodima učenja. Vojni povjesničari, nastavnici i instruktori mogu odrediti prioritete te staviti naglaske na neke od sljedećih aspekata (Robertson 1987: 5–6):

- a) izložiti polaznike škole dinamici bitke, posebno onim čimbenicima koji su u međusobnoj interakciji doveli do pobjede ili poraza
- b) izložiti polaznike škole „pravom licu bitke“, bezvremenskoj ljudskoj dimenziji ratovanja
- c) osigurati obradu studije slučaja u primjeni načela ratovanja
- d) osigurati obradu studije slučaja u operativnom umijeću
- e) osigurati obradu studije slučaja u operacijama kombiniranih borbenih rodova
- f) osigurati obradu studije slučaja u odnosima između tehnologije i doktrine
- g) osigurati obradu studije slučaja u vodstvu, na bilo kojoj željenoj razini
- h) osigurati obradu studije slučaja u koheziji postrojbe
- i) osigurati obradu studije slučaja u tome kako logistički razlozi utječu na operacije
- j) prikazati učinke terena prema napravljenim planovima i njihovim provedbama
- k) osigurati analitički okvir za sustavno proučavanje pohoda, operacija ili bitaka
- l) poticati časnike na proučavanje vlastite profesije kroz korištenje vojne povijesti.

Nastavnici i vojni instruktori prosuđuju i odabiru one aspekte i prioritete izobrazbe koji odgovaraju određenoj razini slijedno rastuće vojne izobrazbe. Robertson

(1987) je u svojem priručniku dao ove smjernice imajući u vidu sveukupni karijerni put vojnog profesionalca, neovisno o grani, rodu i službi oružanih snaga kojoj pripada. Ostavio je dovoljno fleksibilnosti za implementaciju podrazumijevajućih znanja, umijeća i vještina. Stoga se nameće zaključak da se prioritete moraju birati na temelju ishoda učenja na konkretnoj razini vojne izobrazbe. Primjerice, na razini intergranske Zapovjedno stožerne škole Hrvatskog vojnog učilišta glavni naglasci bi trebali biti na aspektima navedenima pod c, d, e i f, što ne znači da ostali aspekti mogu biti zanemareni.

TEMELJI USPJEŠNE PRIMJENE „STAFF RIDE“ METODOLOGIJE

Kako ovu metodologiju primijeniti u institucionalnoj vojnoj izobrazbi? Prema iskustvenim spoznajama, postoje dvije ključne stvari za uspješnu primjenu obrazovnog alata „staff ride“. Prva je da su polaznici škole dobro upoznati sa strukturom, angažmanima i krajnjim ciljem svih aktivnosti. Mora im se na samom početku priopćiti da su aktivni sudionici u obrazovnom procesu, u otkrivanju i dijeljenju informacija, u sučeljavanju argumenata, u formuliranju mišljenja, te ih se mora uvjeriti da svi sudjeluju u skupnom i kolektivnom raščlanjivanju i prezentiranju dodijeljenih zadaća. Druga je da mora postojati potpuna integracija pripremne faze, odnosno proučavanja materijala, i terenske faze odnosno proučavanja bojnog polja. Bez takve integracije preliminarna faza proučavanja postaje samo analiza bitke, dok terenska faza postaje samo turneja na povijesno bojište. Bilo koja od ovih faza može biti dovoljna za izvlačenje ili učenje lekcija, ali obje aktivnosti integrirane pružaju puno više – generiraju optimalno razumijevanje i analitičko promišljanje (Conduct of the Staff Ride, 2012).

Vrlo je važno naglasiti uvjete u kojima je potrebno provoditi posljednju fazu integracije. Naime, koliko god to okolnosti dopuštaju integracijsku fazu treba provoditi na neformalan i otvoren način. U opuštenom ozračju mogu se iskristalizirati najbolja rješenja i zaključci, a time i njihovi kreatori, odnosno budući vojni zapovjednici.

Potrebno je odbaciti različite mitove koji se u pravilu publiciraju u memoarima vojnih časnika. Svrha tih memoara je najčešće očuvanje jedne subjektivne verzije onoga što se dogodilo na način na koji bi autor želio da ga čitatelji dožive. Najčešće je riječ o promidžbi i zaštiti vlastitog imena i reputacije. Prikaz događaja ne obuhvaća sve činjenice te je izostavljeno ono što narušava subjektivno zamišljenu verziju ili sliku događaja. Međutim, memoare ne treba odbaciti, oni se mogu koristiti za istraživanje okolnosti zbog kojih su određene odluke donesene u određenom trenutku. U Pruskoj do 1870. godine časnici nisu smjeli objavljivati memoare. Smatralo se da ima malo stvarnosti i istine u vojnim memoarima (Del Gaudio 2009: 48). Danas je najvažnije kritički i studiozno pristupiti predmetu proučavanja te u iznesenim tvrdnjama prepoznati slabe i nedovoljno potkrijepljene točke područnih eksperata.

Prethodna ili preliminarna faza

Svrha ove faze je kroz niz predavanja, vježbi i funkcionalnih analiza pripremiti polaznike vojnih škola za posjet mjestu odabranog pohoda, operacije ili bitke. Polaznik mora dobro razumjeti povijesni događaj te biti spreman za brzo orijentiranje za vrijeme terenskog proučavanja. Preliminarna faza se sastoji od dva koraka (Conduct of the Staff Ride, 2012):

1) Prvi korak se odnosi na pojedinačni zadatak za svakog polaznika vojne škole. Pisani uradak nije obavezan, ali se od polaznika može zahtijevati da napravi sinopsis određene faze bitke koji će potom prezentirati pred ostalim polaznicima škole. Međutim, najvažnije je šire proučavanje dostupne literature u svezi konkretne bitke. U najmanju ruku, tijekom prvog koraka preliminarnog istraživanja polaznik škole mora steći temeljna znanja potrebna za opće razumijevanje odabranog pohoda, operacije ili bitke. Općenito, ovo temeljno znanje treba se sastojati od sljedećeg (Robertson 1987: 12–13):

- a) organizacija, jačina, naoružanje i doktrina suprotstavljenih snaga
- b) biografski podatci i podatci o osobnostima značajnijih zapovjednika
- c) značajne karakteristike oružja
- d) razmatranja o relevantnom terenu i klimi
- e) opći pregled i kronologija značajnih događaja
- f) operativni kontekst u kojem se pohod/operacija/bitka dogodila
- g) raščlamba pohoda/operacije/bitke i određenje, prema stupnju mogućnosti, značajnih čimbenika u povijesnom ishodu
- h) tumačenje značajnih događaja tijekom pohoda/operacije/bitke u smislu i uvjetima današnje doktrine.

Robertson (1987) kroz upućivanje na ova temeljna znanja istodobno klasificira vojne aspekte i čimbenike koji određuju sukobljene strane, kao i elemente tijeka pohoda/operacije/bitke. Opće razumijevanje u praksi se može konkretizirati na način da nastavnik ili instruktor zadužuju polaznike škola specifičnim funkcijama ili ulogama. Tako, npr., jedan tim može prezentirati značajke oružja primijenjenog u bitci, drugi tim se bavi raščlambom primijenjenih manevra, treći tim može prionuti izradi makete poprišta bitke, a time i taktičkog razmještaja sukobljenih postrojba na terenu itd.

2) Tijekom drugog koraka polaznik škole napreduje izvan kruga općeg znanja te se u svojim razmišljanjima i razumijevanju usredotočuje na dodatna istraživanja o pojedinim vođama, postrojbama, funkcionalnim područjima, događajima, odlukama, odnosno fazama pohoda/operacije/bitke (Conduct of the Staff Ride, 2012). Dakle, on se dodatno angažira tražeći, npr., sljedeće:

- a) Informacije/sažetke o planovima, zapovijedima, događanjima i odlukama. Pomagala u obuci mogu obuhvaćati izvješća nakon djelovanja, izvratke iz stvarnih planova ili zapovijedi, situacijske zemljovide, skice ili interpretacije i ilustracije izvješća iz prve ruke.

- b) Informacije o pojedincima. Ne bi se trebalo svoditi samo na citiranje životopisa. Povezivanje pojedinca i njegove prošlosti s konkretnom situacijom, događajem ili odlukom. Naposljetku, preporuča se korištenje primarnih izvora poput izvješća, korespondencije i sl.
- c) Informacije/sažeci o naučenim lekcijama ili odlučujućim točkama trebale bi težiti povlačenju neke zajedničke niti ili obrasca: zapovjednikova prosudba, koncepti manevarskog ratovanja, razine rata, humana dimenzija rata, vodstvo bitke, donošenje odluka na taktičkoj, operativnoj i strategijskoj razini rata te zapovijedanje i nadzor (Conduct of the Staff Ride, 2012).

Faza terenskog proučavanja

Ako je preliminarna faza bila sustavna i temeljita, terenska faza će utvrditi ili modificirati intelektualnu percepciju pohoda, operacije ili bitke. Tu kulminiraju svi dotadašnji napori polaznika škole u smislu postizanja razumijevanja odabranih povijesnih događaja, analiziranja značenja tih događaja i izvlačenja bitnih lekcija za profesionalni razvoj. Terensko proučavanje je najučinkovitiji način za stimuliranje intelektualnog angažmana polaznika škole, te je time osigurano usvajanje svih analitičkih zaključaka (Conduct of the Staff Ride, 2012).

U žargonskom izričaju ovu fazu možemo nazvati „šetnjom“ pri kojoj koristimo raspoloživo vrijeme za razmišljanje o određenim dijelovima bitke i bojišta. Ako proučavamo bitku u tradicionalnom smislu obrane i napada, onda je najbolje započeti ulaskom na područje obrane te potom promatrati teren iz perspektive napadača. Ovo će nam omogućiti razgovor o terenu u smislu gdje je napadača mogla vidjeti obrana te koja terenska obilježja bi pružala zaštitu od neprijateljskog otkrivanja i vatre. Potrebno je razaznati ključne terene te razgovarati o naporima izviđanja napadača, kao i o naporima obrane u ophodnjama. Koja sredstva su tada bila na raspolaganju, a koja bi imali danas? Uči se kroz inspirativno odgovaranje na najčešće postavljano pitanje: Zašto? Kako sinkronizirati planove izravne i neizravne vatrene potpore u svrhu izvršenja zadaće? Zašto u nekom okršaju nije postignut željeni učinak? Kako bismo danas postigli taj učinak sa sredstvima koje bismo imali na raspolaganju? Koje snage i koje vrijeme je potrebno da se postignu željeni inženjerski učinci? Humana dimenzija koja pogađa napadača? Postizanje kulminacijske točke? Kako su obje strane vršile opskrbu i dopunu? Jesu li im komunikacijska sredstva omogućavala međusobni razgovor? Jesu li obrambeni položaji imali smisla u odnosu na obrambeni teren i učinke koje je obrana mogla postići svojim oružjem? Je li se mogla koristiti obrana po dubini? Je li postojao bolji način rasporeda snaga na temelju njihovih mogućnosti i ograničenja, te kako bismo to uradili danas? (Del Gaudio 2009: 50)

Integracijska faza

U ovoj završnoj fazi polaznici škola imaju mogućnost formalno (ali i neformalno) sjediniti sve dijelove u jedno te se izjasniti o stečenim dojmovima i naučenim lekcijama (Conduct of the Staff Ride, 2012). Ovo je prigoda za konačno iskazivanje stečenih percepcija i možebitno pridodavanje novih opservacija vezanih uz povijesni događaj. Razmišljanja i stavovi bi se trebali generirati kroz skupnu raspravu i odgovore na kritički postavljena pitanja: Zašto? i Pa što onda? Nastavnici ili instruktori bi trebali moderirati raspravu i poticati sve sudionike na sudjelovanje oko bilo kojeg pitanja ili dvojbe u svezi bitke. Na kraju ova aktivnost mora uroditi plodom jer svi polaznici škole dijele razmišljanja i dojmove s kolegama, a to im osigurava i učvršćuje dodatne spoznaje o događaju. Dva su ključna pitanja koja trebaju postaviti nastavnici ili instruktori:

- 1) Kako je izgled i doživljaj terena unaprijedio vaše ranije razumijevanje pohoda/operacije/bitke?
- 2) Koja se trajna spoznaja može izvući iz pohoda/operacije/bitke, a da se i danas može koristiti? (The Staff Rides: A Guide, 2013)

Međutim, pojavile su se i rasprave o tome da ova završna faza ne bi trebala biti završetak procesa učenja, odnosno oslobađanje polaznika od bilo kakvih daljnjih aktivnosti. Za buduće usavršavanje i učenje potrebno je u povijesni „staff ride“ uključiti i obvezu pismenog uratka ubrzo nakon integracijske faze. To bi bile osobne refleksije polaznika na proces izobrazbe (Cavanaugh 2014). Ova rekapitulacija je svakako dobrodošla, tim prije što je od objave prvog službenog priručnika Williama Robertsona *The Staff Ride* (1987) prošlo trideset godina. Robertson je pružio izvrstan okvir s obzirom na vojnu i povijesnu domenu događaja, te se u tom pogledu priručnik ne bi trebao smatrati zastarjelim. No u obrazovnom okviru potrebno je u stanovitoj mjeri formalizirati obveze polaznika vojnih škola. Završni uradak bi pružio nastavniku cjelovitu sliku o tome kako polaznik razmišlja, te je li sposoban kritički i kreativno razmišljati. Cavanaugh nudi nekoliko općih pitanja koja bi polaznici trebali razraditi: Kako je ovo iskustvo pojačalo ono što sam već znao ili u što sam vjerovao? Što je potaknulo moje ideje ili me iznenadilo? Koje nove informacije me zanimaju? Koje druge reakcije sam imao prema ovom iskustvu? Kako bi me ovo iskustvo moglo učiniti boljim pripadnikom vojne profesije? (Cavanaugh 2014: 7) Ovakve povratne informacije možemo promatrati sa stajališta teorije obrazovanja.

Lloyd (2009) kao obrazovni okvir preporuča model iskustvenog učenja Davida A. Kolba. Konkretno, iskustveno učenje je definirano kao „proces pri kojem se znanje stvara kroz transformaciju iskustva“ (Kolb 1984: 4). Da bi ovaj proces funkcionirao, Kolb je predvidio da student prolazi kroz četiri faze iskustvenog učenja (*Experiential Learning Model*)⁵: konkretno iskustvo, reflektivno promatranje, apstraktna

⁵ Teorija iskustvenog učenja (*Experiential Learning Theory – ELT*) pruža holistički model procesa učenja i ujedno je multilinearni model za razvoj odraslih, što je u skladu s onim što znamo o tome kako prirodno učimo, rastemo i razvijamo se. Teorija se naziva „iskustveno učenje“ jer se želi naglasiti središnja uloga koju u procesu učenja ima doživljaj (Teaching

konceptualizacija i aktivno eksperimentiranje (Lloyd 2009: 179). Dakle, ako bi se držali Kolbovog modela učenja, tvrdi Cavanaugh, dvije zadnje faze učenja ne bi bile pokrivene provedbom metodologije „staff ride”. Zbog toga je potrebna refleksija ili esej polaznika kojim će se upotpuniti i zatvoriti cijeli ciklus učenja. Apstraktna konceptualizacija je razumijevanje svih događaja i tumačenje njihove povezanosti ili šireg poimanja, a aktivno eksperimentiranje je plan iskorištavanja naučenog i prakticiranje kako se može testirati novo znanje (Cavanaugh 2014: 7). Ovo razmišljanje je opravdano i predstavlja izvrstan prinos metodologiji zbog toga što je potreban vremenski odmak od aktivnosti kako bi polaznik vojne škole mogao srediti svoje dojmove i formulirati ih u obveznom radu kao vlastiti napredak. Taj završni rad bi isto tako dao ozbiljniju notu metodologiji jer bi polaznici na izravan način bili potaknuti i prinuđeni na samorazvoj.

„STAFF RIDE” METODOLOGIJA I NJENO MJESTO U VOJNOJ IZOBRAZBI

Vodeći se svim dosadašnjim iskustvima primjene metodologije „staff ride” potrebno je usredotočiti se na razmatranje prednosti i mogućnosti uvođenja iste u vojnu izobrazbu. Prije svega potrebno je osvrnuti se na određene kritike koje su se pojavile na račun pretjeranog isticanja raščlambe operacija i profesionalnog razvoja časnika nauštrb traganja za utvrđivanjem povijesne istine o nekom konkretnom događaju. To je primijetila profesorica povijesti na američkom West Pointu Eugenia Kiesling zamjerajući metodologiji „manjak povijesne rigoroznosti”. Ona je izvukla sljedeći zaključak: „Vrlo često moderni povijesni ‘staff ride’ naginje ne novim otkrićima o prošlim događajima, nego ilustriranju stečenog znanja i izostavljanju povijesnih detalja, kao kad od drveća ne vidite šumu” (Kiesling 2005: 56). Usredotočenost na vojnu problematiku raščlambe ratnih djelovanja čini se logičnom kada se uzme u obzir da se radi o vojnom osoblju, odnosno skupini za koju se provodi vojna obuka i izobrazba. Međutim, bez traganja za povijesnim istinama ili neistinama ova metodologija ostaje puno siromašnija. Ravnotežu interesa je u svakom slučaju teško postići, ali Kiesling, predlažući novu terminološku odrednicu „povijesni staff ride”, nastoji barem malo uravnotežiti pravu svrhu i značenje metodologije.

Druga kritika se odnosi na edukativnu vrijednost metodologije „staff ride” i njene neproverene pedagoške strukture. Nick Lloyd tvrdi da ne postoji kritička analiza pedagoške vrijednosti ove metodologije vojne izobrazbe: „Unatoč sve većim privolama glede turneja po bojištima i ‘staff rides’ aktivnostima, dostupna literatura ostaje ekstremno ograničena te se nigdje ne poziva na bilo koji referentni rad iz teorije obrazovanja” (Lloyd 2009: 177). Primjedba se čini razumnom s obzirom na putne troškove i visoke hotelske račune vojnog osoblja. Ovaj osvrt je sigurno povezan s provedbom velikog broja „staff ride” aktivnosti pri čemu onda blijedi svrha i značenje te metodologije. Sve što je previše zastupljeno prije ili poslije postaje izloženo različitim kritikama ili propitivanju razloga i smisla postojanja. Međutim, promišljeno

---

skills, University of Leicester, <http://www2.le.ac.uk/departments/gradschool/training/resources/teaching>).

pripremljena i implementirana kroz sustav vojne izobrazbe, ova metodologija je itekako korisna, opravdana i dugoročno isplativa. Prvo, važno je znati odabrati vojnu operaciju ili bitku koja će se metodološki obraditi, a drugo, sve treba biti znanstveno i analitički istraženo i valorizirano, ne ostavljajući puno prostora za „traženje novih povijesnih istina“. Potrebno je razraditi aktivnosti koje vode raspetljavanju akcija pojedinaca ili događaja, spoznavanju vođenja rata na nekoliko razina i iz više perspektiva, te općenito unapređenju prosudbe vojnih profesionalaca u izobrazbi. Dakle, prethodno je potrebno provesti neovisne raščlambe bez utjecaja izvornih aktera i sudionika, ali uz korištenje i uspoređivanje višestrukih izvora podataka.

U „staff ride“ metodologiji važna je dosljedna primjena načela koja povjesničara obvezuju kod izrade analize bitke i provedbe nastavnih aktivnosti. Prilikom izrade teorijskog dijela pojedine vojne operacije povjesničar se treba služiti primarnim i sekundarnim izvorima. I primarni i sekundarni izvori su vrlo važni pri provedbi „staff ride“ metodologije izobrazbe. Primarni izvori se sastoje od izvornog arhivskog gradiva koje se čuva u državnim arhivima i može biti objavljeno, neobjavljeno ili samo dijelom objavljeno. Sekundarni izvori su najvrjedniji u inicijalnom stupnju proučavanja kako bi se steklo opće znanje i utvrdila kronologija događaja. Primarni izvori su još važniji jer nam ukazuju na detalje koje su autori sekundarnih izvora mogli izostaviti. Primarni izvori također pružaju nemjerljiv dokaz bez naklonosti ili preferencija sekundarnog izvora. Oni su od posebnog značenja i relevantnosti s obzirom na operativne planove ili zapovijedi, kao i izvješća nakon djelovanja (*After Action Reports*), te službene prepiske. Ovi izvori su od kritične važnosti tijekom drugog koraka preliminarnе faze proučavanja (Conduct of the Staff Ride, 2013).

ZAKLJUČAK

Raščlamba vojnih operacija i način primjene u vojnoj izobrazbi prema „staff ride“ metodologiji nije nimalo jednostavan ni lagan posao, ali je vrijedan truda. Isplatit će se zbog naraštaja koji dolaze i koji traže profesionalan, kritičan i otvoren pristup prema povijesnim događajima. Ova cjelovita i sveobuhvatna metodologija vojne izobrazbe zahtijeva od polaznika škole potpuno uranjanje u bitku kroz istraživanje relevantne literature, pripremne brifinge i raščlambe, prezentacije u učionici, posjet na poprištu bitke te na kraju utjelovljenje naučenih lekcija iz događaja. Ova metodologija je učinkovito sredstvo koje omogućuje puno različitih spoznaja kako na taktičkoj, tako i na operativnoj i strateškoj razini. Budući da svaki polaznik škole dobiva pojedinačna zaduženja vezana uz konkretnu operaciju, on je dužan pripremiti i izložiti svoje spoznaje i znanje pred kolegama. Isto tako za vrijeme posjeta poprištu vojnih operacija potrebno je konkretizirati naučeno na ključnim točkama kroz povezivanje znanja i razumijevanje svih faza bitke. Na svakoj planiranoj postaji treba raspravljati o akcijama koje su se tamo događale i izvješćima iz prve ruke od samih sudionika bitke. Ova izvješća ili dokumentirana sjećanja trebaju objasniti i poduprijeti uspjeh ili neuspjeh neke akcije, ali isto tako polazniku škole približiti osjećaj proživljenog užasa rata. Možda i najveća vrijednost „staff ride“ metodologije

izobrazbe je upravo u bliskom oživljavanju humane dimenzije ratovanja. Na kraju je potrebno istaknuti da je „staff ride“, kao ključna aktivnost u najpriznatijim vojnim školama, prigodom završnog anketiranja polaznika škola u pravilu ocijenjen s daleko najviše bodova. Stoga je potrebno raščlaniti hrvatske bitke i operacije prema ovoj metodologiji, tiskati ih u prikladnim vodičima i zatim implementirati u nastavne planove i programe vojnih škola.

LITERATURA

- Alfred von Schlieffen. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/biography/Alfred-von-Schlieffen>.
- Bond, Brian. 1972. *The Victorian Army and the Staff College 1854–1914*. London: Eyre Methuen.
- Caddick-Adams, Peter. 2005. *Footprints in the Mud: The British Army' Approach to the Battlefield Tour Experience*. *Defence Studies*, 5(1).
- Caddick-Adams, Peter. 2008. *Footsteps Across Time: The Evolution, Use and Relevance of Battlefield Visits to the British Armed Forces*. Cranfield University, Defence College of Management and Technology.
- Cavanaugh, Matthew. 2014. *The Historical Staff Ride, Version 2.0: Educational and Strategic Frameworks*. Paper submitted at the Center for Teaching Excellence. United States Military Academy, West Point, NY. https://www.usma.edu/cfe/Literature/Cavanaugh_14.pdf.
- Conduct of the Staff Ride. 2012. Developed by Tactics Division, Amphibious Warfare School Quantico, VA, US. <https://www.nps.gov/ande/planyourvisit/upload/Conductofthestaffride.pdf>.
- Gabel, Christopher. 2001. *Staff Ride Handbook for The Vicksburg Campaign, December 1862–July 1863*. Fort Leavenworth, Kansas, U.S.: Combat Studies Institute, U.S. Army Command and General Staff College. http://www.armyupress.army.mil/Portals/7/educational-services/staff-rides/StaffRideHB_Vicksburg.pdf.
- Del Gaudio, Andrew M. 2009. *History, the Myth, and the Staff Ride: A New Look at the Development of Subordinate Leaders*. *US Marine Corps, Infantry* 98(3). http://www.bdcol.ee/files/files/documents/Research/BSDR2009/7_%20Del%20Gaudio%20-%20History,%20the%20Myth%20and%20the%20Staff%20Ride.pdf.
- Hall, David Ian. 2005. *The Modern Model of the Battlefield Tour and Staff Ride: Post-1815 Prussian and German Traditions*. *Defence Studies* 5(1). http://connections-qj.org/system/files/01.3.12_hall.pdf.
- Hall, David Ian. 2006. *Preparing for Higher Command: The British Approach to the Normandy Campaign Staff Ride*. *Canadian Military History* 15(2).

- Helmuth von Moltke. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/biography/Helmuth-von-Moltke>.
- Kiesling, Eugenia. 2005. The United States Army's Historical Staff Rides: History and Historiography. *Defence Studies* 5(1).
- Kolb, David. 1984. *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall. <http://ptgmedia.pearsoncmg.com/images/9780133892406/samplepages/9780133892406.pdf>.
- Kolb's Experiential Learning Cycle. 2008. University of Leicester, UK. <https://www2.le.ac.uk/departments/doctoralcollege/training/eresources/teaching/theories/kolb>.
- Lasconjarias, Guillaume. 2014. The Staff Ride: Using History to Build Leaders. Eisenhower Paper No. 3. Research Division, NATO Defense College, Rome. <https://www.files.ethz.ch/isn/185922/Ep3.pdf>.
- Lindley-French, Julian. 2014. Connected Forces through Connected Education: Harnessing NATO's and Partner Nations Strategic Educational Resources. Eisenhower Paper No. 2. Research Division, NATO Defense College, Rome. <https://www.files.ethz.ch/isn/182640/Ep2.pdf>.
- Lloyd, Nick. 2009. Battlefield tours and staff rides: a useful learning experience? *Teaching in Higher Education* 14(2).
- Melvin, Mungo. 2005. Contemporary Battlefield Tours and Staff Rides: A Military Practitioner's View. *Defence Studies* 5(1).
- MetaVR Delivers Iraq 3D Databases to Combat Studies Institute. MetaVR, Inc, Brookline MA, US. <http://metavr.com/casestudies/baghdadviews.html>.
- Nenninger, Timothy. 1994. Leavenworth and Its Critics: The US. Army Command and General Staff School, 1920-1940. *Journal of Military History* 58(2).
- Reardon, Carol. 1990. *Soldiers and Scholars: The U.S. Army and the Users of Military History, 1865-1920*. Lawrence, Kansas U.S.: University Press of Kansas.
- Robertson, William G. 1987. *The Staff Ride*. Washington: United States Army Center of Military History. [https://history.army.mil/html/books/070/70-21/CMH_Pub_70-21\(2014\).pdf](https://history.army.mil/html/books/070/70-21/CMH_Pub_70-21(2014).pdf).
- Staff Rides: battlefields of Metz (War of 1870-71), Verdun. 1922. Coblenz: US Army, American Forces in Germany, 1918-1923. G-3.
- The Staff Rides: A Guide to Planning and Conducting Unit-level Staff Rides. 2013. Combat Studies Institute, Staff Ride Team. US Army Combined Arms Center, Fort Leavenworth, Kansas. <http://www.armyupress.army.mil/Portals/7/educational-services/staff-rides/the-staff-ride-overview-2-august-2013.pdf>.
- Zecchini, Laurent. 2008. „Chevauchée d'état-major“ á Waterloo. *Le Monde*, 22. travnja. http://www.lemonde.fr/societe/article/2008/04/22/chevauchee-d-etat-major-a-waterloo_1036898_3224.html.

“THE STAFF RIDE” METHODOLOGY FOR A BATTLES AND OPERATIONS STUDYING

Frano Stojić, Zdravko Matić

SUMMARY

The authors explore “staff ride” methodology of studying the battles and the operations and its possible implementation in the military education of the Croatian armed forces. It is very important, throughout the system of military education, to detect future leaders who are endowed with the gift of proper reasoning and rapid adoption of the best decisions. The application of, in this paper described methodology, just helped many famous military leaders to intellectually debunk certain historical theatre of operations, a battlefield or a battle and to see how the decisions of the commander at the relevant levels impact on the operational and tactical results, and how the field conditions, and the types of action and engagement influenced the development of the situation, defeat or victory. Officer own self-discoverable observations about applicable technologies, tactics and, above all, the military organization act as incentives to him so that he can clearly synthesize and visualize situational picture that at some point in time exists on the theatre of operations or the battlefield. This shrewd observation of officer and leader needs to be accompanied by his curiosity and diligence. He just so lays the foundation for lifelong progression and professional development. This and in this way formed officer must read a lot and have a strong will, which will provide a psychological and mental readiness for all kinds of challenges and roles. “Staff ride” methodology serves precisely for this purpose. It is applied by military organizations around the world using military history as a tool for officer’s professional development. In Croatian historiography there has not been any significant work on “staff ride” methodology.

Keywords: “staff ride” methodology, military history, military education, battles, operations, military schools.

